

ที่ ขบ ๐๐๑๗.๒ / ๖๓๕๓๕

ศาลากลางจังหวัดชลบุรี

ถนนมนตเสวี ขบ ๒๐๐๐๐

๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศจากการเผาในพื้นที่ภาคการเกษตรที่เพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว/พืชที่มีการเผา

เรียน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดชลบุรี เกษตรจังหวัดชลบุรี

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๑๑.๕/ว ๖๕๕๐ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

๒. แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง”

๓. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๓๒๔๘๐ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒

๔. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๐๖๔๕ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๒

๕. แผนยุทธศาสตร์การผลิตรายชื่อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ -๒๕๖๕

ด้วยรัฐบาลได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจของประเทศ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละออง” ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติในการร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว และกระทรวงมหาดไทยขอให้จังหวัดนำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติฯ มาตรการแก้ไขปัญหาอ้อยไฟไหม้ของกระทรวงอุตสาหกรรม ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ และแผนยุทธศาสตร์การผลิตรายชื่อที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของจังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งแผน/มาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณากำหนดแนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศจากการเผาในภาคการเกษตรดังกล่าว ให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และสอดคล้องกับสถานการณ์ของแต่ละจังหวัด ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จังหวัดจึงขอให้ส่วนราชการพิจารณากำหนดแนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศจากการเผาในภาคการเกษตรดังกล่าว ให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และสอดคล้องกับสถานการณ์ของแต่ละจังหวัด ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยทางเว็บไซต์จังหวัดชลบุรี www.chonburi.go.th หัวข้อหนังสือเวียน กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิวัฒน์ มหาผลศิริกุล)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

สำนักงานจังหวัดชลบุรี

กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๓๘๒๗ ๔๔๐๔

วันที่ 14 มิ.ย. 2562

เลขรับที่ 4986

เวลา 14.59 น.

1948
ด ต มิ.ย. ๒๕๖๒
4 50

สำนักงาน ก.พ.ร.

วันที่ 2891

วันที่ ๑๓ มิ.ย. ๒๕๖๒

เวลา 14.๐7

กระทรวงมหาดไทย

ความตกลง

ที่ นร ๐๕๐๕/ ๒๐๖๔๔

กทพ.สนพ.สป.

เลขรับที่ 983

วันที่ 14 มิ.ย. 2562

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

กระทรวงมหาดไทย

ลงนาม สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

วันที่ 14 มิ.ย. 2562

เลขรับ 20632

เวลา

เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาย่อยไฟไหม้

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๑/๐๘๕๙๑ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย

ตามที่ได้ออกความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาย่อยไฟไหม้ ไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยความละเอียดปรากฏตามบัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ ลงมติว่า

๑. รับทราบมาตรการแก้ไขปัญหาย่อยไฟไหม้และเห็นชอบโครงการส่งเสริมสินเชื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอย่างครบวงจรปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ สำหรับกำหนดระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยของโครงการฯ ให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงบประมาณ โดยให้กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณานำเงินสินเชื่อที่คงเหลือจากการดำเนินการในปีก่อน ไปใช้ดำเนินการในปีต่อ ๆ ไปด้วย ทั้งนี้ ภายในกรอบวงเงินสินเชื่อ รวมทั้งสิ้น ๖,๐๐๐ ล้านบาท ระยะเวลาจ่ายเงินกู้ไม่เกินวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ และให้กระทรวงอุตสาหกรรมรับความเห็นของกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

๒. ให้กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนดมาตรการ/โครงการเพิ่มมูลค่าหรือใช้ประโยชน์จากใบอ้อยที่เหลือจากการตัดอ้อยสดให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการจูงใจให้เกษตรกรชาวไร่อ้อยลดการเผาอ้อยก่อนเก็บเกี่ยวและเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรชาวไร่อ้อยอีกทางหนึ่งด้วย

๓. ให้กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่าง ๆ ข้างต้น ให้ถูกต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับหลักการขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) และพันธกรณีระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้คำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นสำคัญด้วย

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

(นายปัญญาพล ศรีแสงแก้ว)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๓๒ (สกล) ๑๕๓๒ (ปภัสรา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๕๔๖

www.soc.go.th ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0102/ 2814

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบ

(นายสืบชัย พัฒนะวิชัย)

หัวหน้ากลุ่มงานบริหาร รักษาการในตำแหน่ง
หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
ด ต มิ.ย. ๒๕๖๒

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๑๕๓๒

งาน. ๑๖๓๒ ๒๖ มิ.ย. ๒๕๖๒

สำนักงานนโยบายและแผน สป.
วันที่ 8 ต.ค. 2562
เลขรับที่ 8234
กรม...

กลุ่มงานการเมือง สว.มท.
เลขรับที่ 2643
วันที่ 8 ต.ค. 2562
เวลา 10.40

สำนักงานรัฐมนตรี
รับที่ 5006
วันที่ 8 ต.ค. 2562
เวลา 10.29
กระทรวงมหาดไทย

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๓๖๔๘๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
รับที่ - 8 ต.ค. 2562
เลขรับ 35495
เวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง”
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๑๗๔๗ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๑๘/๑๐ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

๒. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๗/๕๗๗๘ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

ตามที่ได้ขอให้เสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่อง แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นและข้อสังเกตไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ สำหรับค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามความเห็นของสำนักงบประมาณ ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับข้อสังเกตของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

๒. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ (เรื่อง การเสนอเรื่องเร่งด่วนต่อคณะรัฐมนตรี) ในการเสนอเรื่องนี้

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

๒๖๖

(นายปัญญาพล ศรีแสงแก้ว)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0102/ 4654

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เพื่อโปรดทราบ

Wk

(นายพงศ์ธร กาญจนะจิตร)

หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- ๘ ต.ค. ๒๕๖๒

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๔๓ (ณัฐนิชา) ๑๕๓๒ (ลักขณา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

๒๖-๘ มก. ๖๒ ก.กทพ

ทพ.ก. ๐๑๗ ๖๓๕
จนท. ศิริภรณ์ ๗ ต. ๑๖๒

32 ม.ค. ๖๒

ศาลากลางจังหวัดชลบุรี
เลขรับที่ 18396
วันที่ 05 ม.ย. 2562
ร.ว. ๗๗๖

ที่ มท ๐๒๑๑.๕/ว ๖๕๕๐

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

สำนักงานจังหวัดชลบุรี
เลขที่ 04374
วันที่ 05 ม.ย. 2562
เวลา.....น.

เรื่อง แนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากการเผาในพื้นที่ภาคการเกษตรที่เพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว/พืชที่มีการเผา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดกาฬสินธุ์)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า”

๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๓๒๔๘๐ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒

๓. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๐๖๔๕ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๒

๔. แผนยุทธศาสตร์การผลิตรายการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕

ด้วยรัฐบาลได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจของประเทศ และเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า” ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติในการร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เพื่อให้จังหวัดมีแนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่ภาคการเกษตรที่เพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว/พืชที่มีการเผา อาทิ อ้อย ข้าวโพด และข้าว จึงขอให้จังหวัดนำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติฯ มาตรการแก้ไขปัญหามลพิษจากไฟไหม้ของกระทรวงอุตสาหกรรม ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒ และแผนยุทธศาสตร์การผลิตรายการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของจังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งแผน/มาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณากำหนดแนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าในพื้นที่ภาคการเกษตรดังกล่าว ให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และสอดคล้องกับสถานการณ์ของแต่ละจังหวัดต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารดังกล่าว ได้ทางเว็บไซต์ของสำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย www.ppb.moi.go.th หัวข้อ : หนังสือแจ้งเวียน/ประชาสัมพันธ์

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการ และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายพรหม จันทะ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนโยบายและแผน

โทร ๐ ๒๒๒๓ ๕๒๕๒

โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๔๑๖๐

ยุทธศาสตร์ การผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕

สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกาฬสินธุ์
สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
๑.๓ รูปแบบและกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ	๒
๑.๔ ระยะเวลาการดำเนินการ	๓
๑.๕ การกำกับและการติดตามประเมินผล	๓

ส่วนที่ ๒ แนวคิด มาตรการ กรณีกีฬา และข้อมูลการผลิตอ้อย

๒.๑ มาตรการลดการเผา	
๒.๑.๑ มาตรการลดการเผาในประเทศไทย	๔
๒.๑.๒ มาตรการลดการเผาในต่างประเทศ	๕
๒.๒ การประชุมระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	๖
๒.๓ ข้อมูลพื้นที่ปลูกอ้อยคงเหลือ (พื้นที่ส่งเสริมโรงงาน) จังหวัดกาฬสินธุ์	๗
ส่วนที่ ๓ ยุทธศาสตร์การผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์	
พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕	
๓.๑ วิสัยทัศน์	๘
๓.๒ เป้าประสงค์	๘
๓.๓ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	
๓.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์	๘
๓.๔.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑	
๓.๔.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒	๑๐
๓.๔.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓	๑๑
ส่วนที่ ๔ แผนปฏิบัติการการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	๑๕

จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

บรรณานุกรม

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่ปลูกอ้อยป้อนโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ ไร่ (ในระบบฐานข้อมูลของโรงงานอ้อยและน้ำตาล โดยประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ไร่) สัดส่วนอ้อยสดไม่มีการเผา ร้อยละ ๔๖.๙ หรือ ๑๘๗,๕๐๐ ไร่ และมีอ้อยเผาคิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑ หรือ ๒๑๒,๕๐๐ ไร่ ดังนั้น จังหวัดกาฬสินธุ์ จึงมีพื้นที่การผลิตอ้อยเผาลงถึง ๒๑๒,๕๐๐ ไร่ สามารถสร้างฝุ่นละอองจากการเผาอ้อย ประมาณ ๑,๗๖๕-๑๒,๓๕๒ ตัน/ปี เห็นได้ว่าหากไม่มีการจัดทำยุทธศาสตร์ลดการเผาอ้อยลงอย่างเป็นรูปธรรมย่อม สร้างปัญหามลพิษทางอากาศโดยเฉพาะปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น ในอนาคต จึงได้กำหนดจัดทำยุทธศาสตร์การผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๕ โดยความร่วมมือ ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการระดมความคิดเห็น การนำเสนอข้อมูล และข้อเสนอแนะต่อยุทธศาสตร์ โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อจัดยุทธศาสตร์การผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕ เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ของภาคส่วนต่าง ๆ ในการดำเนินการขับเคลื่อนดำเนินการ ลดการเผาอ้อยในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์จนเป็นศูนย์ (Zero Burning) ในปี ๒๕๖๕ และเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ กับเกษตรกร ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วม (Public participation) ของชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาที่ได้รับความเห็นพ้องต้องกัน จากทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์การผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕ กำหนดวิสัยทัศน์ เป็นจังหวัดที่มีการเผาอ้อยเป็นศูนย์ (Zero Burning) ในปีการผลิต ๒๕๖๔/๒๕๖๕ เป้าประสงค์ คือ ส่งเสริมการตัดอ้อยสด และลดการเผาอ้อยลงจนเป็นศูนย์ในปีการผลิต ๒๕๖๔/๒๕๖๕ และส่งเสริม เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินการ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและส่งเสริมเกษตรกร ในการปรับเปลี่ยนการปลูกอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมเทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมในการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมสิทธิประโยชน์ของเกษตรกรผู้ผลิตอ้อยสดและการบังคับใช้ มาตรการทางสังคม/กฎหมาย

ในการติดตามและประเมินผล ในระดับจังหวัด ติดตามประเมินผลโดย คณะกรรมการอำนวยการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ และระดับอำเภอ ติดตามประเมินผลโดย คณะทำงานบริหาร จังหวัดแบบบูรณาการสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการจังหวัดกาฬสินธุ์ ในกลุ่มอำเภอที่ ๑ กลุ่มอำเภอที่ ๒ และกลุ่มอำเภอที่ ๓ ภายใต้คณะกรรมการอำนวยการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ๒,๓๒๕,๐๙๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕๕ ของพื้นที่จังหวัด แยกเป็นพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ๑,๔๘๐,๐๗๐ ไร่ พื้นที่นาปรัง ๒๗๘,๘๘๐ ไร่ และพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ๓๘๐,๒๔๖ - ๔๐๔,๐๙๑ ไร่ ตามรายงานวิจัยของมหาวิทยาลัยนเรศวร ระบุว่าพื้นที่ปลูกอ้อยก่อให้เกิดชีวมวลจากอ้อยใบสด และใบแห้ง ๑.๕๖ และ ๒.๔๕ ตัน/ไร่ ตามลำดับ และจากผลการศึกษาของกรมควบคุมมลพิษการเผาเศษพืชในพื้นที่โล่งปริมาณ ๑ ตัน ก่อให้เกิดฝุ่นละอองในปริมาณ ๒-๑๔ กิโลกรัม

จังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่ปลูกอ้อยเพื่อส่งโรงงานน้ำตาล จำนวน ๒ โรงงาน ดังนี้ ๑.บริษัทน้ำตาลอีสาน จำกัด ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอสามชัย ประกอบกิจการน้ำตาลดิบและน้ำตาลทรายขาวกำลังการผลิต ๑๕,๐๐๐ ตัน/วัน มีพื้นที่เขตส่งเสริมอ้อยในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ ไร่ พบว่ามีสัดส่วนอ้อยสดไม่มีการเผา ร้อยละ ๔๐ หรือ ๖๐,๐๐๐ ไร่ และมีอ้อยเผาคิดเป็นร้อยละ ๖๐ หรือ ๙๐,๐๐๐ ไร่ และ ๒.บริษัทน้ำตาลมิตรกาฬสินธุ์ จำกัด ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอภูผินารายณ์ ประกอบกิจการทำน้ำตาลทรายดิบและน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ น้ำตาลแร่ธรรมชาติ มิตรผลโกลด์ ปัจจุบันสามารถขยายกำลังการผลิตเฉลี่ยรวมได้ถึง ๔๖,๐๐๐ ตัน/วัน และหีบอ้อยได้ปีละ ๕,๐๐๐,๐๐๐ ตัน/ปี สามารถผลิตน้ำตาลทรายได้รวมกันมากกว่า ๘๕๐,๐๐๐ ตัน/ปี โดยมีพื้นที่เขตส่งเสริมอ้อยในจังหวัดกาฬสินธุ์ ๒๕๐,๐๐๐ ไร่ พบว่ามีสัดส่วนอ้อยสดหรือไม่มีการเผา ร้อยละ ๕๑ หรือ ๑๒๗,๕๐๐ ไร่ และมีอ้อยไฟไหม้คิดเป็นร้อยละ ๔๙ หรือ ๑๒๒,๕๐๐ ไร่

เมื่อรวมพื้นที่การผลิตอ้อยของจังหวัดพบว่า จังหวัดกาฬสินธุ์มีพื้นที่ปลูกอ้อยป้อนโรงงานอุตสาหกรรม ประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ ไร่ (ในระบบฐานข้อมูลของโรงงานอ้อยและน้ำตาล โดยประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ไร่) สัดส่วนอ้อยสด ร้อยละ ๔๖.๙ หรือ ๑๘๗,๕๐๐ ไร่ และมีอ้อยไฟไหม้คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑ หรือ ๑๒๒,๕๐๐ ไร่ ดังนั้น จังหวัดกาฬสินธุ์จึงมีพื้นที่การผลิตอ้อยไฟไหม้ถึง ๑๒๒,๕๐๐ ไร่ ทำให้เกิดฝุ่นละอองจากการเผาอ้อย ประมาณ ๑,๗๖๕-๑๒,๓๕๒ ตัน/ปี เห็นได้ว่าหากไม่มีการจัดทำยุทธศาสตร์ลดการเผาอ้อยลงอย่างเป็นรูปธรรม ย่อมสร้างปัญหามลพิษทางอากาศโดยเฉพาะปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นในอนาคต จึงได้กำหนดจัดทำยุทธศาสตร์การผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๒-๒๕๖๕ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการระดมความคิดเห็น การนำเสนอข้อมูล และข้อเสนอแนะต่อยุทธศาสตร์ เพื่อให้หน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

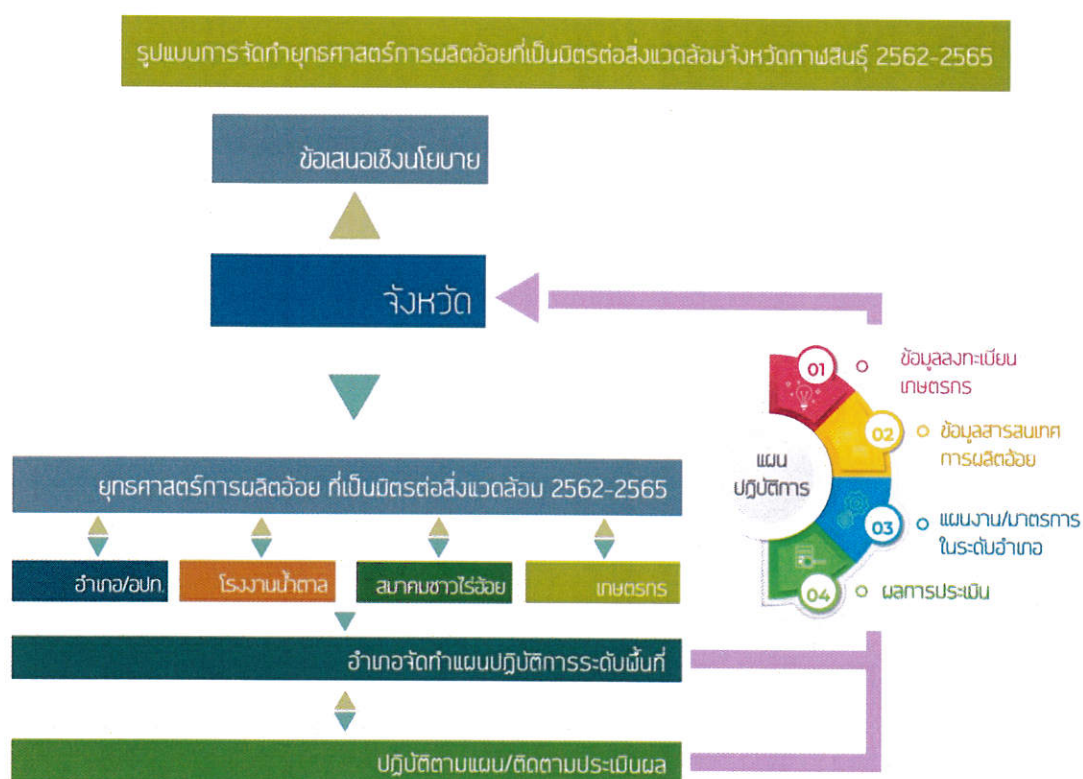
๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดยุทธศาสตร์การผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕ เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ของภาคส่วนต่าง ๆ ในการดำเนินการขับเคลื่อนดำเนินการลดการเผาอ้อยในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์จนเป็นศูนย์ (Zero Burning) ในปี ๒๕๖๕

๒. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกร ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วม (Public participation) ของชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาที่ได้รับความเห็นพ้องต้องกันจากทุกภาคส่วน

๑.๓ รูปแบบและกรอบแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฯ เริ่มจากการกำหนดเป้าหมายของการจัดทำยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน จากนั้นเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์บริบทแวดล้อม และปัจจัยขับเคลื่อนที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายดังกล่าว โดยวิธีการระดมความคิดเห็น ในการประชุมถอดบทเรียนของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อออกมาเป็นแผนยุทธศาสตร์หลักในภาพรวมของจังหวัด นำไปสู่การให้พื้นที่ระดับอำเภอจัดทำแผนปฏิบัติการ ในการดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และส่งข้อมูลกลับสู่การปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์หลักอย่างต่อเนื่อง

๑.๓.๑ ระดับจังหวัด ดำเนินการดังนี้

๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การผลิต้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕ หน่วยรับผิดชอบ คือ สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยให้ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศของการผลิต้อยในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อการบริหารจัดการและการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การผลิต้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์

๓) เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน การติดตาม ประเมินผลการดำเนินการให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔) ข้อเสนอเชิงนโยบาย หากการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ฯ ของจังหวัดมีข้อเสนอในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายหรือต้องใช้อำนาจหน้าที่ของส่วนกลางให้คณะกรรมการอ้อยระดับท้องถิ่น และคณะกรรมการบริหารส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายแก่คณะกรรมการอ้อย

๕) ให้หน่วยงานระดับจังหวัดสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕ ตามภารกิจที่เกี่ยวข้องให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

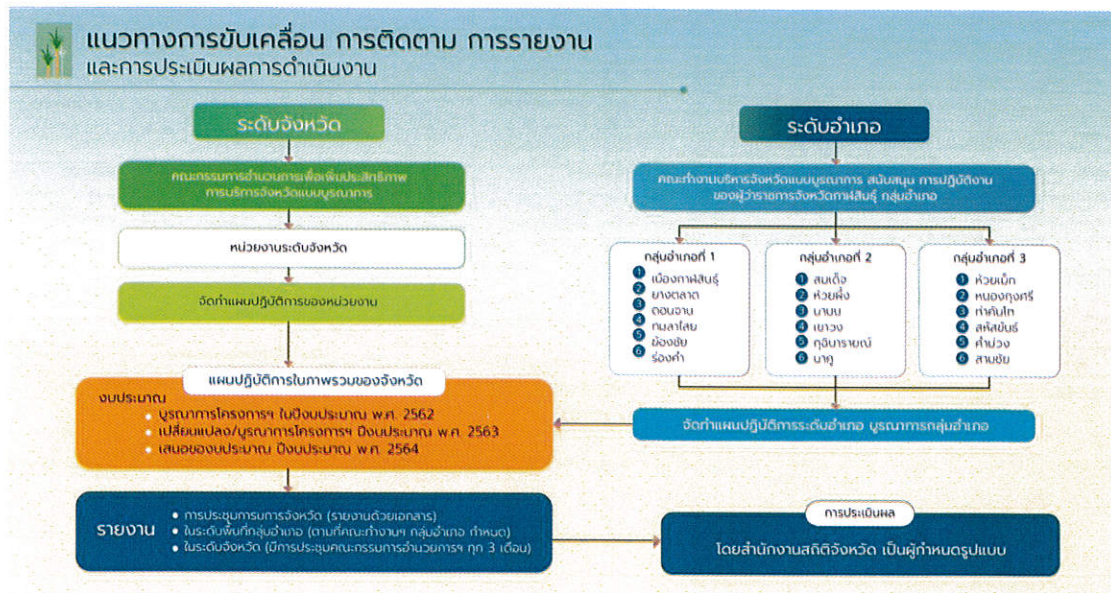
๑.๓.๒ ระดับอำเภอ

๑) ขึ้นทะเบียนเกษตรกรชาวไร่อ้อยในพื้นที่ และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของการผลิตอ้อยในพื้นที่ เพื่อการบริหารจัดการและการจัดทำแผนปฏิบัติการการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์

๒) จัดทำแผนปฏิบัติการของอำเภอ โดยให้ประสานความร่วมมือ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓) ประสานการดำเนินงานร่วมกับกลุ่มอำเภอตามการแบ่งกลุ่มอำเภอ

๔) จัดส่งข้อมูลสารสนเทศของการผลิตอ้อยในพื้นที่ และแผนปฏิบัติการของอำเภอให้จังหวัด เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด

๑.๔ ระยะเวลาการดำเนินการ

ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ – ๒๕๖๔/๖๕

๑.๕ การกำกับและการติดตามประเมินผล

๑.๕.๑ ระดับจังหวัด ติดตามประเมินผลโดย คณะกรรมการอำนวยการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ

๑.๕.๒ ระดับอำเภอ ติดตามประเมินผลโดย คณะทำงานบริหารจังหวัดแบบบูรณาการสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการจังหวัดกาฬสินธุ์ ในกลุ่มอำเภอที่ ๑ กลุ่มอำเภอที่ ๒ และกลุ่มอำเภอที่ ๓ ภายใต้คณะกรรมการอำนวยการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ

ส่วนที่ ๒

แนวคิด มาตรการ กรณีศึกษา และข้อมูลการผลิตอ้อย

๒.๑ มาตรการลดการเผา

๒.๑.๑ มาตรการลดการเผาในประเทศไทย

๑) แม่สอดโมเดล ต้นแบบการตัดอ้อยสดมากกว่าร้อยละ ๙๘ จังหวัดตากได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรตัดอ้อยสดลดการเผาโดยการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่น โรงงาน ชุมชน และเกษตรกรชาวไร่อ้อย มีการบังคับใช้กฎหมายโดยให้ทางอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านกวดขันดูแลพื้นที่ การเกษตรอย่างเข้มข้นโดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเกษตรกร มีการสร้างทัศนคติ ความเข้าใจ และมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันของคนในพื้นที่ ภายใต้แนวคิด ตัดอ้อยสดดีกว่า มีการพัฒนาองค์ความรู้ เกี่ยวกับการทำไร่อ้อยเพื่อนำมาปรับใช้ในไร่อ้อยของสมาชิก นำเทคโนโลยีและการจัดการในไร่อ้อยมาใช้อย่างเป็นระบบและให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ เช่น การถ่ายทอดองค์ความรู้และอบรมเรื่องประโยชน์และวิธีการ ตัดอ้อยสด การสนับสนุนการใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่ เช่น รถตัดอ้อย รวมถึงการปรับปรุงแบบแปลงให้เหมาะสมกับรถตัดอ้อย

๒) จังหวัดเลย ได้มีมาตรการแก้ปัญหาเรื่องการเผาอ้อยและผลกระทบที่สร้างความเดือดร้อน คือ แจกส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอำเภอให้ณรงค์ประชาสัมพันธ์ในที่ประชุมประจำเดือน กรรมการอำเภอ คณะผู้บริหารท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ประชุมระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ตลอดจนทางหอกระจายข่าว เพื่อสร้างจิตสำนึก ความตระหนักให้งดการเผาอ้อย และเผาป่าทุกรูปแบบ จัดทำโครงการ ประกวดหมู่บ้าน/ชุมชน ปลอดการเผาอ้อย ทุกตำบลหมู่บ้าน เพื่อสร้างกระแสลดการเผาในระยะสั้นช่วง เดือน กุมภาพันธ์ - เมษายน ๒๕๖๒ จัดทำแผนปฏิบัติการออกตรวจ เฝ้าระวังประจำวัน เพื่อให้ชุดเฉพาะกิจ/สายตรวจ ออกตรวจพื้นที่เสี่ยงเผาอ้อยซ้ำซาก ออกคำสั่งจังหวัด/อำเภอ จัดตั้งชุดเฉพาะกิจ/ชุดเคลื่อนที่เร็ว ออกป้องปราม/จับกุม ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ถวายความรู้แก่คณะสงฆ์ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส เพื่อช่วย รณรงค์กับประชาชนอีกทางหนึ่ง ในที่ประชุมคณะสงฆ์ฯ ประจำเดือน มาตรการทางด้านกฎหมาย ให้ดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำผิดตามประมวลกฎหมาย และ พระราชบัญญัติอย่างเคร่งครัด

๓) สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการเผาอ้อยในพื้นที่ปลูกอ้อยทั่วประเทศ โดยที่ประชุมได้ข้อสรุป เรื่องมาตรการลดการเผาอ้อยร่วมกัน ดังนี้

(๑) มาตรการระยะสั้น (เริ่ม ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เป็นต้นไป)

(๑.๑) ให้โรงงานน้ำตาลกำหนดสัดส่วนการรับอ้อยสดและอ้อยไฟไหม้ในแต่ละวัน โดยขอให้มีการรับอ้อยสดไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และอ้อยไฟไหม้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของปริมาณอ้อย เข้าหีบ ทั้งหมดต่อวัน โดยให้โรงงานน้ำตาลและสมาคมชาวไร่อ้อย กำหนดแผนทั้งในด้านการกำหนดคิว การตัดและรับ อ้อยเข้าหีบรวมถึงบริหารจัดการรถตัดอ้อยของโรงงานและของชาวไร่ร่วมกันให้เกิดการใช้งานอย่างเต็ม ประสิทธิภาพ

(๑.๒) ให้โรงงานน้ำตาลเปิดให้ชาวไร่ที่ตัดอ้อยสดได้เข้าหีบก่อนทันทีและให้มี มาตรการจูงใจให้กับชาวไร่ที่ตัดอ้อยสด

(๒) มาตรการระยะกลาง (ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) เริ่มภายหลังปิดหีบปี ๒๕๖๑/๖๒ ให้ทบทุนระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการหักเงินค่าอ้อยไฟไหม้ให้มีความเหมาะสมและส่งผลมากพอที่จะ ทำให้ชาวไร่เกิดความตระหนักในเรื่องการตัดอ้อยสดมากขึ้น เร่งรุดนำเสนอโครงการส่งเสริมสินเชื่อเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตอ้อยครบวงจรระยะที่ ๒ (ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔) โดยขอกรอบวงเงินปีละ ๒,๐๐๐ ล้านบาท และขยายกลุ่มเป้าหมายของโครงการให้ครอบคลุมภาคเอกชนที่สนใจสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้นเนื่องจาก

จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดธุรกิจในการรับจ้างตัดอ้อยและจะทำให้การบริหารจัดการรถตัดอ้อยมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าให้เกษตรกร เป็นผู้ลงทุนเพียงอย่างเดียวและกำหนดพื้นที่ปลอดการเผาอ้อยในแต่ละจังหวัดที่มีการปลูกอ้อยโดยเฉพาะพื้นที่ซึ่งใกล้เขตชุมชน

(๓) มาตรการระยะยาว (ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๕) กำหนดเป้าหมาย จัดทำแผนงาน มาตรการต่างๆ ร่วมกัน เพื่อลดปริมาณอ้อยไฟไหม้ลงปีละไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ และปริมาณอ้อยไฟไหม้จะหมดไปภายในปี ๒๕๖๕ และจัดทำมาตรการเพื่อให้มีการจัดรูปที่ดินให้เหมาะกับการทำเกษตรแปลงใหญ่

(๔) จังหวัดราชบุรี กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาการเผาอ้อย ที่ปัจจุบันจังหวัดราชบุรี ใช้วิธีการตัดอ้อยสดแบบใช้เครื่องจักรประมาณร้อยละ ๘๐ ใช้แรงงานคนบางส่วน ขณะที่การเผาอ้อยแล้วตัดมีเพียงส่วนน้อย แต่ก็มีผลกระทบที่เข้าไปให้ความรู้แก่กลุ่มเผาแล้วตัดว่าอ้อยจะไม่ได้คุณภาพและถูกหักเงินที่สำคัญจะสร้างมลพิษในอากาศ ซึ่งที่ผ่านมาผู้ประกอบการโรงงานน้ำตาลมีมาตรการจูงใจสำหรับชาวไร่ที่ตัดอ้อยสด จะได้คิวพิเศษในการนำอ้อยเข้าสู่โรงงานและมีเงินที่หักจากอ้อยไฟไหม้มาเพิ่มให้แก่อ้อยสด ขณะที่มาตรการระยะยาวมีการกำหนดแผนภายใน ๓ ปี จะตัดอ้อยสดร้อยละ ๑๐๐

(๕) กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ จึงร่วมมือกับภาคีภาครัฐและเอกชน ร่วมกันหารือถึงมาตรการแนวทางแก้ไขปัญหาการเผาอ้อย โดยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ โรงงานน้ำตาล และสมาคมชาวไร่อ้อย หาแนวทางการแก้ไขปัญหาลดอ้อยไฟไหม้ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากการเผาอ้อย ประกอบด้วย

(๑) ปรับเพิ่มอัตราการตัดเงินอ้อยไฟไหม้ส่งเข้าโรงงาน หรือการตัดเป็นร้อยละของราคาอ้อยแทน แล้วนำเงินมาเพิ่มให้กับอ้อยสดหรือจัดทำโครงการแก้ปัญหาอ้อยไฟไหม้

(๒) ดำเนินการให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ จัดหารถตัดอ้อย และให้ความรู้ในการบริหารจัดการให้คุ้มทุนตามมติ ครม. ปีละ ๓,๐๐๐ ล้าน ๓ ปี ดอกเบี้ยร้อยละ ๒ โดยรัฐชดเชยร้อยละ ๓

(๓) หรือมาตรการช่วยเหลือเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำอื่นๆ

(๔) ออกระเบียบการจัดแปลงปลูกอ้อยร่องกว้างขนาด ๑.๕๐ - ๑.๖๕ เมตร ให้รองรับรถตัดอ้อย และให้คำปรึกษาในการปรับเปลี่ยนแปลงปลูกอ้อยให้เกิดความสะดวกในการใช้เครื่องจักรกล

(๕) การบังคับใช้กฎหมายเอาผิดกับผู้เผาไร่อ้อย

(๖) ส่งเสริมการปลูกอ้อยแปลงใหญ่แบบสมัยใหม่ หรือมีโครงการนำร่องในปี ๒๕๕๙

(๗) ผลักดันให้มีการกำหนดมาตรการใน EIA (Environmental Impact Assessment : การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม) เพื่อป้องกันและการแก้ไขอ้อยไฟไหม้ และลดบรรเทาอ้อยผิดกฎหมาย

(๘) จัดให้มีการหน่วยเฝ้าระวังและดับไฟไหม้อ้อย

(๙) ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรสางใบอ้อย โรงงานรับซื้อใบอ้อยทำเชื้อเพลิง อาหารสัตว์

๒.๑.๒ มาตรการลดการเผาในต่างประเทศ

๑) สถาบันวิจัยอ้อยแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ มีรายงานว่าร้อยละ ๙๐ ของการผลิตอ้อยในแอฟริกาใต้เป็นการผลิตแบบอ้อยไฟไหม้ ส่งผลกระทบในด้านต่างๆ จึงได้มีการกำหนดหลักปฏิบัติในการเผาอ้อย โดยการออกกฎหมายลดผลกระทบต่อสังคมและสภาพแวดล้อม เช่น ข้อจำกัดในการเผาในวันหยุดสุดสัปดาห์ ให้คำแนะนำเจ้าหน้าที่การจราจรเมื่อการเผาไหม้ วิธีปฏิบัติตามแนวทางที่ปลอดภัยเมื่อเผาไหม้ไปตามถนนสาธารณะ ระบุพื้นที่อ่อนไหวในแต่ละภูมิภาค (เช่น ถนนสาธารณะ พื้นที่ที่อยู่อาศัยชายหาดและสายไฟฟ้า) จัดทำแผนที่พื้นที่ไร้อ้อยสำหรับการเผาอ้อย เป็นต้น

๒) ประเทศบราซิลเป็นผู้ผลิตอ้อยอันดับ ๑ ของโลก ที่ยังคงใช้วิธีการเผาอ้อยอยู่ แต่ก็ให้ความสนใจเรื่องการลดการเผาอ้อย โดย UNICA, ORPLANA และรัฐบาลรัฐเซาเปาโล ได้สร้างข้อตกลง

ความสมัครใจขึ้น เพื่อยุติการเผาในการเก็บเกี่ยวอ้อย และนำมาตรการอนุรักษ์อื่นๆ มาใช้ร่วมด้วยในปี ๒๕๕๗ ได้หยุดเผาในพื้นที่ที่ใช้เครื่องจักร และภายในปี ๒๕๖๐ จะหยุดเผาในพื้นที่ที่ใช้เครื่องจักรไม่ได้

๒.๒ การประชุมระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ วิธีการ

จังหวัดกาฬสินธุ์ได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นและถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งและพื้นที่การเกษตร โดยเฉพาะการเผาอ้อย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นประธาน ร่วมด้วย ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนเกษตรกร สถาบันเกษตรกรชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล ผู้นำท้องที่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการกำหนดหัวข้อในการระดมความคิดเห็นใน ๓ หัวข้อหลัก ดังนี้

๑) การกำหนดเป้าหมายการลดการเผาอ้อย (Target)

๒) การกำหนดยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ ลดการเผาอ้อยจนเป็นศูนย์ (Zero Burning) (Strategic Planning)

๓) การกำหนดวิธีการขับเคลื่อนการดำเนินงาน (Implementation)

๒.๒.๒ ผลการประชุม

ที่ประชุมให้ผู้แทนในแต่ละภาคส่วนแสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะตามหัวข้อ ทั้ง ๓ หัวข้อ และได้สรุปเป็นแนวทาง ดังนี้

๑) การกำหนดเป้าหมายการลดการเผาอ้อย (Target) ที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันว่าควร กำหนดเป้าหมายลดการเผาอ้อยในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ให้เป็นศูนย์ ในปีการผลิต ๒๕๖๔/๖๕ เพื่อให้ สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย และเพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่มีการเตรียม ความพร้อมและปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตอ้อยที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) การกำหนดยุทธศาสตร์ แนวทาง มาตรการ ลดการเผาอ้อยจนเป็นศูนย์ (Zero Burning) (Strategic Planning) ที่ประชุมพิจารณาร่วมกันในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การผลิตอ้อยที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ โดยกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การผลิตอ้อย ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ เพื่อใช้แผนยุทธศาสตร์ของภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินการขับเคลื่อนดำเนินการลดการเผาอ้อยในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จนเป็นศูนย์ในปี ๒๕๖๕ และ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจกับเกษตรกร ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วม (Public participation) ของ ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนาและการแก้ไข ปัญหาที่ได้รับความเห็นสอดคล้องกันจากทุกภาคส่วนโดยให้สำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นหน่วยงานหลัก ใน การประสานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำหนดห่วงโซ่คุณค่า ประเด็นยุทธศาสตร์ ค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัด Flagship Project โดยให้ศึกษาแนวทาง มาตรการ และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงาน ให้ประสบความสำเร็จ และในที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) ต้นทาง ให้มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของการผลิตอ้อยทั้งหมดในจังหวัด และ ส่งเสริมเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการปลูกอ้อยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๒) กลางทาง ต้องมีการนำเครื่องจักรทางการเกษตรมาใช้ทดแทนแรงงานคน ในการตัด อ้อย รวมทั้งการนำส่วนประกอบของอ้อยต่างๆ ไปใช้ประโยชน์สูงสุด

(๓) ปลายทาง การกำหนดมาตรการทางสังคม และทางกฎหมาย

๓) การกำหนดวิธีการขับเคลื่อนการดำเนินงาน (Implementation) ให้เป็นการดำเนินการ แบบ Top down และ Bottom Up โดยการสนับสนุนให้ท้องถิ่น/ชุมชนมีส่วนในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยการสนับสนุนจากจังหวัดกาฬสินธุ์

๒.๓ ข้อมูลพื้นที่ปลูกอ้อยคงเหลือ (พื้นที่ส่งเสริมโรงงาน) จังหวัดกาฬสินธุ์

ที่	อำเภอ	บริษัทน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์ จำกัด			บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลอีสาน จำกัด			รวมพื้นที่ (ไร่)
		อ้อยปลูก (ไร่)	อ้อยตอ (ไร่)	รวม (ไร่)	อ้อยปลูก (ไร่)	อ้อยตอ (ไร่)	รวม (ไร่)	
๑	กุฉินารายณ์	๑๔,๗๓๙.๘๐	๒๐,๕๓๗.๙๑	๓๕,๒๗๗.๗๑	๕๐.๐๐		๕๐.๐๐	๓๕,๓๒๗.๗๑
๒	สามชัย	๑,๕๘๐.๕๕	๘๗๖.๒๗	๒,๔๕๖.๘๒	๑๓,๔๒๘.๐๐	๖,๗๗๗.๐๐	๒๐,๒๐๕.๐๐	๒๒,๖๖๑.๘๒
๓	หนองกุงศรี	๗,๕๑๘.๙๖	๗,๘๖๕.๓๗	๑๕,๓๘๔.๓๓	๓,๒๖๙.๐๐	๑,๙๒๕.๐๐	๕,๑๙๔.๐๐	๒๐,๕๗๘.๓๓
๔	ห้วยเม็ก	๘,๘๒๐.๒๑	๘,๒๗๙.๘๔	๑๗,๑๐๐.๐๕	๖๓๙.๐๐	๓๕๐.๐๐	๙๘๙.๐๐	๑๘,๐๘๙.๐๕
๕	นามน	๗,๑๐๙.๖๑	๗,๕๘๗.๙๖	๑๔,๖๙๗.๕๗	๒๗๖.๐๐	๓๒๐.๐๐	๕๙๖.๐๐	๑๕,๒๙๓.๕๗
๖	คำม่วง	๑,๑๕๙.๖๕	๓๔๓.๕๑	๑,๕๐๓.๑๖	๙,๒๗๘.๐๐	๔,๔๔๘.๐๐	๑๓,๗๒๖.๐๐	๑๕,๒๒๗.๑๖
๗	สหัสขันธ์	๕,๙๓๐.๓๒	๓,๐๔๒.๕๓	๘,๙๗๒.๘๕	๓,๘๕๕.๐๐	๑,๓๐๗.๐๐	๕,๑๖๒.๐๐	๑๔,๑๓๔.๘๕
๘	เมือง	๔,๑๔๘.๘๖	๖,๒๙๒.๑๐	๑๐,๔๔๐.๙๖	๒,๓๙๗.๐๐	๗๐๘.๐๐	๓,๑๐๕.๐๐	๑๓,๕๔๕.๙๖
๙	สมเด็จ	๕,๔๕๒.๗๓	๓,๙๘๒.๖๗	๙,๔๓๕.๔๐	๑,๗๓๖.๐๐	๒,๓๕๓.๐๐	๔,๐๘๙.๐๐	๑๓,๕๒๔.๔๐
๑๐	ห้วยผึ้ง	๕,๑๐๗.๑๘	๖,๓๖๕.๓๑	๑๑,๔๗๒.๔๙	๗๕๘.๐๐	๔๕๗.๐๐	๑,๒๑๕.๐๐	๑๒,๖๘๗.๔๙
๑๑	ดอนจาน	๑,๖๖๗.๐๔	๔,๓๓๖.๔๖	๖,๐๐๓.๕๐			-	๖,๐๐๓.๕๐
๑๒	ท่าคันโท	๒๐๔.๕๗	๒๒๒.๔๗	๔๒๗.๐๔	๒,๖๘๙.๐๐	๑,๔๑๘.๐๐	๔,๑๐๗.๐๐	๔,๕๓๔.๐๔
๑๓	ยางตลาด	๑,๓๒๐.๓๗	๑,๘๐๙.๓๔	๓,๑๒๙.๗๑	๕๙๖.๐๐	๑๓๙.๐๐	๗๓๕.๐๐	๓,๘๖๔.๗๑
๑๔	ร่องคำ	๓๔.๗๔	๘๒๘.๓๖	๘๖๓.๑๐			-	๘๖๓.๑๐
๑๕	นาคู	๒๓๖.๖๖	๕๘๕.๖๒	๘๒๒.๒๘			-	๘๒๒.๒๘
๑๖	เขาวง	๑๗๗.๕๖	๒๙๓.๑๙	๔๗๐.๗๕			-	๔๗๐.๗๕
๑๗	กมลาไสย	๒๙.๒๖	๓๐๐.๐๐	๓๒๙.๒๖				๓๒๙.๒๖
๑๘	ฆ้องชัย	๑๐๐.๒๓	๑๘๘.๘๐	๒๘๙.๐๓			-	๒๘๙.๐๓
	รวม	๖๕,๓๓๘.๓๐	๗๓,๗๓๗.๗๑	๑๓๙,๐๗๖.๐๑	๓๘,๙๗๑.๐๐	๒๐,๒๐๒.๐๐	๕๙,๑๗๓.๐๐	๑๙๘,๒๔๙.๐๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ (บริษัทน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์ จำกัด, บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลอีสาน จำกัด)

ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๒